Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

2025/2026(INI)

08.05.2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για την Ουκρανία
(2025/2026(INI))

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Michael Gahler

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....8

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ 9

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για την Ουκρανία (2025/2026(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του για την Ουκρανία,

– έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2024 για την Ουκρανία» (SWD(2024)0699) που συνοδεύει την ανακοίνωση της Επιτροπής του 2024 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ (COM(2024)0690),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0000/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο καταδικάζει απερίφραστα την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και στηρίζει το δικαίωμα της Ουκρανίας στην κυριαρχία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ουκρανία έχει επιδείξει αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα και προσήλωση στην ευρωπαϊκή της πορεία παρά τον συνεχιζόμενο επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που έχει δρομολογήσει η Ουκρανία αντικατοπτρίζουν την προσήλωσή της στην ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις σε τομείς όπως η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και η συστημική διαφθορά, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω ενισχυμένης κυβερνητικής λογοδοσίας και διεθνούς εποπτείας·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ουκρανία έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την περιφερειακή συνεργασία και τις κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις προκειμένου να ευθυγραμμίσει τις πολιτικές της με τα πρότυπα της ΕΕ·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημοκρατικοί θεσμοί της Ουκρανίας έχουν επιδείξει προσαρμοστικότητα υπό στρατιωτικό νόμο, αν και εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τη διαφάνεια και την εξισορρόπηση των εξουσιών κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, αλλά εξακολουθούν να απαιτούνται περαιτέρω ανάπτυξη ικανοτήτων και βελτιώσεις όσον αφορά τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαστικό σώμα έχει αναλάβει εκ νέου βασικά καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένων του ελέγχου των δικαστών και της εφαρμογής μέτρων κατά της διαφθοράς, αν και πρέπει να ενισχυθούν τα πρότυπα ακεραιότητας και διαφάνειας·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ουκρανία έχει επιδείξει προσήλωση στο πράσινο θεματολόγιο με τη θέσπιση νομοθεσίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ευθυγραμμιζόμενη με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνία των πολιτών παραμένει πυλώνας ανθεκτικότητας και δημοκρατίας στην Ουκρανία, αν και περιστατικά άσκησης πίεσης κατά ακτιβιστών εγείρουν ανησυχίες και επιτάσσουν την ανάληψη κυβερνητικής δράσης·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία της έκφρασης και η ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης αντιμετωπίζουν προκλήσεις, ιδίως λόγω του στρατιωτικού νόμου· λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται μεταρρυθμίσεις για την αποκατάσταση του πλουραλισμού και την προστασία των δημοσιογράφων·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία ένταξης της Ουκρανίας στην ΕΕ απολαμβάνει ευρεία στήριξη, δεδομένου ότι έχει τη συναίνεση της κοινής γνώμης, καθώς και θεσμική συναίνεση, γεγονός που αντικατοπτρίζει την ισχυρή κοινωνική δέσμευση για την προσχώρηση στην ΕΕ, παρά τις παρούσες δυσχέρειες·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσχώρηση στην ΕΕ παραμένει κρίσιμης σημασίας παράγοντας ώθησης για τη δημοκρατική ανάπτυξη της Ουκρανίας και θα αποτελέσει βασικό στοιχείο για τη διασφάλιση της μελλοντικής ασφάλειας, σταθερότητας και ανεξαρτησίας της χώρας·

Σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας και τις κυρώσεις

1. επαναλαμβάνει την αταλάντευτη αλληλεγγύη του στον λαό της Ουκρανίας, καθώς και τη στήριξή του υπέρ της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της· υπογραμμίζει με έμφαση το φυσικό δικαίωμα της Ουκρανίας στην αυτοάμυνα σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών·

2. τονίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να αυξήσουν σημαντικά τη βοήθεια που παρέχουν για την προάσπιση του δικαιώματος νόμιμης άμυνας της Ουκρανίας· επιμένει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, από κοινού με εταίρους και συμμάχους, πρέπει να συμβάλουν στην παροχή ισχυρών εγγυήσεων ασφάλειας για την Ουκρανία, προκειμένου να αποτραπεί περαιτέρω επίθεση της Ρωσίας·

Δέσμευση για την προσχώρηση στην ΕΕ

3. εκφράζει την έντονη ικανοποίησή του για τη σταθερή προσήλωση της Ουκρανίας στην εκπλήρωση των απαιτήσεων για την προσχώρηση στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με το κεκτημένο της ΕΕ·

4. σημειώνει τη συμφωνία ΗΠΑ-Ουκρανίας για τα κρίσιμα ορυκτά· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι περιλαμβάνει ρητή διατύπωση που αποσκοπεί στη διασφάλιση της διαδικασίας προσχώρησης της Ουκρανίας στην ΕΕ και των σχετικών υποχρεώσεων, καθώς και στη διασφάλιση της συμβατότητας με τις υποχρεώσεις της Ουκρανίας έναντι διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή άλλων επίσημων πιστωτών· ζητεί από την Επιτροπή να παρακολουθεί την αυστηρή εφαρμογή αυτών των διασφαλίσεων·

Δημοκρατία, κράτος δικαίου και καταπολέμηση της διαφθοράς

5. αναγνωρίζει τις εξαιρετικές προσπάθειες της Ουκρανίας για την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών κατά τη διάρκεια του πολέμου· ενθαρρύνει, ταυτόχρονα, την Ουκρανία να ενισχύσει τη διαφάνεια στις νομοθετικές διαδικασίες και να διαθέσει περισσότερους πόρους για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος·

6. καλεί την Ουκρανία να αντιμετωπίσει τα ζητήματα που παρεμποδίζουν τη δικαστική ανάπτυξη· τονίζει την ανάγκη να πραγματοποιηθούν βελτιώσεις όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και την καταπολέμηση της διαφθοράς·

7. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον διορισμό νέου επικεφαλής της Εθνικής Υπηρεσίας για την Πρόληψη της Διαφθοράς, καθώς και ανεξάρτητων ελεγκτών για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Εθνικής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Διαφθοράς της Ουκρανίας όσον αφορά τη διερεύνηση περιστατικών διαφθοράς· επικροτεί την έναρξη ισχύος του τροποποιημένου Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας· επαινεί την έγκριση του σχεδίου δράσης για την εφαρμογή της στρατηγικής ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων για την περίοδο 2024-2025 και των συναφών μέτρων·

8. ενθαρρύνει την Ουκρανία να διασφαλίσει την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα των θεσμικών οργάνων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένης της ειδικής εισαγγελίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς (SAPO), διασφαλίζοντας διαφανείς διαδικασίες διορισμού και προστατεύοντας τα εν λόγω όργανα από πολιτικές επιρροές· επαινεί την Ουκρανία για την αύξηση του προσωπικού της SAPO·

9. αναγνωρίζει τα πορίσματα της προσθήκης στη δεύτερη έκθεση συμμόρφωσης η οποία εγκρίθηκε από την Ομάδα χωρών κατά της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 22 Νοεμβρίου 2024, σύμφωνα με τα οποία η Ουκρανία έχει εφαρμόσει ικανοποιητικά ή έχει αντιμετωπίσει με ικανοποιητικό τρόπο 18 από τις 31 συστάσεις που περιλαμβάνονται στην εν λόγω έκθεση· ενθαρρύνει την Ουκρανία να εφαρμόσει πλήρως τις υπόλοιπες συστάσεις·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

10. επαινεί την προσήλωση της Ουκρανίας στην προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων παρά τον συνεχιζόμενο επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας· επικροτεί την πρόσφατη έγκριση του σχεδίου δράσης για την προστασία των δικαιωμάτων των εθνικών μειονοτήτων έως το 2027, το οποίο αποσκοπεί στην εναρμόνιση της ουκρανικής νομοθεσίας με τα ευρωπαϊκά πρότυπα·

Περιφερειακή συνεργασία και σχέσεις καλής γειτονίας

11. επικροτεί την ενεργό συμμετοχή της Ουκρανίας σε περιφερειακές πρωτοβουλίες, όπως η ανάληψη ηγετικού ρόλου στο Φόρουμ της Κοινωνίας των Πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και ο συντονισμός διασυνοριακών έργων στον τομέα του εμπορίου με την Πολωνία·

12. επικροτεί και ενθαρρύνει κάθε προσπάθεια της Ουκρανίας και των κρατών μελών της ΕΕ να αντιμετωπίσουν ανεπίλυτες πτυχές των ιστορικών διμερών και περιφερειακών σχέσεων, για παράδειγμα τη σφαγή της Βολυνίας, με πνεύμα πραγματικής και ειλικρινούς συμφιλίωσης και με σεβασμό προς τις αξίες της ΕΕ που αφορούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ιστορική αλήθεια και τις σχέσεις καλής γειτονίας· πιστεύει ότι με την καλή θέληση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, μια διαδικασία συμφιλίωσης που απαιτεί υπομονή θα θεραπεύσει τα τραύματα του παρελθόντος· επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, τις εν εξελίξει συνομιλίες μεταξύ των πολωνικών και των ουκρανικών αρχών, οι οποίες οδήγησαν στην επανέναρξη της εκσκαφής τάφων Πολωνών πολιτών στο ουκρανικό έδαφος τον Απρίλιο του 2025· εκφράζει την ελπίδα ότι η διαδικασία θα συνεχιστεί με σαφή στόχο να διασφαλιστεί η αξιοπρεπής ταφή και να διαφυλαχθεί η μνήμη των θυμάτων·

Κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις

13. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Ουκρανία εφάρμοσε το σχέδιο δράσης προτεραιότητας για την περίοδο 2023-2024 και ενέκρινε την απαιτούμενη νομοθεσία για τη μεταρρύθμιση του Γραφείου Οικονομικής Ασφάλειας της Ουκρανίας·

14. υπενθυμίζει ότι το 2023 εγκρίθηκε ο νόμος για τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες και ενθαρρύνει την ουκρανική κυβέρνηση να υιοθετήσει μια συστημική προσέγγιση για τις επικείμενες μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης, εκπονώντας ένα σαφές όραμα και μια διαρθρωμένη στρατηγική εφαρμογής·

15. ενθαρρύνει την Ουκρανία να σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την έγκριση του σχεδίου νόμου αριθ. 4298 με σκοπό την ευθυγράμμιση των μεταρρυθμίσεων της τοπικής δημόσιας διοίκησης με τα πρότυπα της ΕΕ, θεσπίζοντας ένα ισορροπημένο νομικό πλαίσιο για την εποπτεία σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που δεν παραβιάζει τις αρμοδιότητες, τα προνόμια και τα αυτοδιοικούμενα καθήκοντα των τοπικών αρχών· υπενθυμίζει το αίτημά του για τη θέσπιση νομικής προσωπικότητας για τις τοπικές και περιφερειακές δημόσιες αρχές·

16. καλεί την Ουκρανία να συνεχίσει να σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή του σχεδίου για την Ουκρανία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/792[1]·

Ενέργεια, περιβάλλον, βιώσιμη ανάπτυξη και συνδεσιμότητα

17. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας και την ευθυγράμμιση της Ουκρανίας με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας·

18. επαινεί την Ουκρανία για την έγκριση του εθνικού της σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα·

19. συνιστά στην Επιτροπή να συγκροτήσει ταχέως ομάδες διαπραγματευτικών κεφαλαίων με την Ουκρανία ώστε να προωθηθεί με τον ταχύτερο δυνατό ρυθμό η αίτηση της

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/792 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση του Μέσου Διευκόλυνσης για την Ουκρανία, ΕΕ L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.

χώρας για προσχώρηση στην ΕΕ, με την επιφύλαξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του κεκτημένου της ΕΕ και της ολοκλήρωσης των μεταρρυθμίσεων που έχει αναλάβει·

20. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ως εισηγητής αυτής της σημαντικής πρωτοβουλίας, είμαι στην ευχάριστη θέση να παρουσιάσω μια έκθεση που αντικατοπτρίζει τη μόνιμη και σταθερή στρατηγική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι της Ουκρανίας. Η παρούσα έκθεση είναι η πρώτη από την έναρξη της ολομέτωπης ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία και τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας στην Ουκρανία και την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Η Ουκρανία είναι το σημαντικότερο πεδίο δραστηριότητας της ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων. Ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία έχει ήδη επηρεάσει βαθιά και συνεχίζει να επηρεάζει την ΕΕ. Η έκβαση του πολέμου είναι υπαρξιακής σημασίας για την ΕΕ. Γι' αυτό, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν παράσχει και συνεχίζουν να παρέχουν με συνέπεια πολιτική, διπλωματική, οικονομική και στρατιωτική βοήθεια στην Ουκρανία. Δεδομένης της τρέχουσας μεταστροφής της προσέγγισης της κυβέρνησης Trump, η ευθύνη της ΕΕ είναι ακόμη μεγαλύτερη.

Το σχέδιο έκθεσης συντάχθηκε εντός του προαναφερθέντος πλαισίου όσον αφορά τις γεωπολιτικές εξελίξεις και την ασφάλεια. Το κείμενο άπτεται της προετοιμασίας της Ουκρανίας με σκοπό την εκπλήρωση των απαιτήσεων για την προσχώρηση στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με το κεκτημένο της ΕΕ. Επιπλέον, παρουσιάζονται αναλυτικά οι σύνθετες εγχώριες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες υλοποιούνται σε συνθήκες συνεχιζόμενου πολέμου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ζήτημα της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Ενθαρρύνεται η αξιοποίηση των επιτευγμάτων των μεταρρυθμίσεων στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος, της βιώσιμης ανάπτυξης και της συνδεσιμότητας. Επιπλέον, υπογραμμίζεται η σημασία της περιφερειακής συνεργασίας και των σχέσεων καλής γειτονίας.

Στο στάδιο των τροπολογιών, πρόσθετες πτυχές θα βελτιώσουν και θα συμπληρώσουν το σχέδιο έκθεσης και θα ενσωματώσουν τις τελευταίες εξελίξεις στις διεθνείς διαπραγματεύσεις, εφόσον προκύψουν, και τις προσπάθειες εσωτερικών μεταρρυθμίσεων.

Εν κατακλείδι, επαναλαμβάνω κατηγορηματικά τη θέση ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να συγκροτήσει ομάδες διαπραγματευτικών κεφαλαίων ώστε να προωθηθεί ταχύτατα η αίτηση προσχώρησης της Ουκρανίας. Η επιτυχής ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας ισοδυναμεί με επίδειξη ηγεσίας, αποφασιστικότητας και οράματος και συνιστά γεωστρατηγική επένδυση σε μια ενωμένη και ισχυρή Ευρώπη σε ένα ολοένα και πιο ρευστό διεθνές περιβάλλον.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, ο εισηγητής δηλώνει ότι έλαβε εισηγήσεις από τις ακόλουθες οντότητες ή πρόσωπα κατά την εκπόνηση του σχεδίου έκθεσης:

Οντότητα και/ή πρόσωπο
Ουδέν.

Ο ανωτέρω κατάλογος συντάσσεται υπό την αποκλειστική ευθύνη του εισηγητή.

Όταν φυσικά πρόσωπα προσδιορίζονται στον κατάλογο με το όνομά τους, με τα καθήκοντά τους ή και με τα δύο, ο εισηγητής δηλώνει ότι υπέβαλε στα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα τη Δήλωση περί ιδιωτικότητας αριθ. 484 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), η οποία ρυθμίζει τους όρους που ισχύουν για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων και τα δικαιώματα που συνδέονται με την εν λόγω επεξεργασία.